

Reactie op consultatie Besluit UPV Textiel

Fair Wear, FNV, Mondiaal FNV, en CNV Internationaal verwelkomen de inspanningen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om de textielindustrie duurzamer te maken. Wij werken al jarenlang met merken en hun leveranciers in de productielanden aan duurzaamheid in de kledingketen, met focus op het verbeteren van de arbeidsrechten en de positie van werknemers en arbeidsomstandigheden. Daarnaast werken we ook met andere stakeholders zoals NGOs, werkgeverorganisaties, vakbonden en overheden in de keten. Ons werk met Nederlandse en Europese koplopers in de sector en onze samenwerking in productielanden heeft ons boven alles geleerd dat een duurzame kleding- en textielindustrie een geïntegreerde aanpak vraagt – en beloont. Een aanpak met inzet en maatregelen die uitdagingen op milieu, mensenrechten, arbeidsomstandigheden en handelspraktijken op coherente wijze aangaan. Dit sluit ook nauw aan bij onze betrokkenheid bij verschillende multistakeholder initiatieven zoals het convenant voor duurzame kleding en textiel.

Wij juichen uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) van harte toe. Voor de transitie naar een duurzame manier van produceren, is het echter van cruciaal belang dat dit samenspel van effecten wordt onderkend en wordt meegenomen in de uitvoering hiervan in de gehele keten waarin ook gekeken wordt naar de arbeidsomstandigheden en -rechten. De gelden die door de UPV heffing vrijkomen, moeten daarom over de volle breedte van duurzaamheid geïnvesteerd kunnen worden – ook in de verbetering van de positie en de werkomstandigheden van de kledingarbeiders.

Nieuwe – circulaire – bedrijfsmodellen, mede mogelijk gemaakt door de UPV, zullen impact hebben op fabrieksarbeiders, thuiswerkers en boeren in de keten. Bedrijven zullen, terecht, hun *due diligence* inspanningen moeten uitbreiden naar tot nu toe grotendeels onbekende processen van hergebruik, recycling en afvalverwerking van hun product, met daarbij ook andere, nieuwe risico's van mensenrechtenschendingen. Zelfs de koplopers in de industrie, zo is onze ervaring, worden geconfronteerd met onbekende situaties waarmee ervaring nog opgebouwd moet worden. Circulariteit gaat gepaard met nieuwe processen, nieuwe productiemethoden, en dus nieuwe kennis en vaardigheden. Hier moet tijd en aandacht voor zijn en vraagt om een gedegen assessment en risico analyse op ondermeer mensenrechten en arbeidsomstandigheden.

Daarnaast is de textielindustrie een prijsgedreven industrie, waar retailprijzen vrijwel altijd top-down bepaald worden en merken prijsverhogingen bij voorkeur niet op de consument verhalen. Steevast worden hogere kosten in de prijsbepaling naar de leveranciers toe verrekend. En steevast levert dit druk op de arbeidsomstandigheden op. Vermeden moet worden dat de gemaakte vooruitgang in de arbeidsrechten, zoals bijvoorbeeld met leefbaar loon, onbedoeld wordt

teruggedraaid door de manier waarop de UPV wordt gekaderd en geïmplementeerd.

De UPV kan de overgang naar een volledig duurzame toeleveringsketen alleen ondersteunen als de mensenrechten en arbeidsrechten actief worden gerespecteerd en de beginselen van fatsoenlijk werk worden toegepast op alle niveaus van de waardeketen. Pas dan is er sprake van een 'just transition' naar duurzame textielproductie. Investerings in circulariteit dienen om deze reden hand in hand te gaan met het verbeteren van de arbeidsomstandigheden van de mensen die de producten maken, zoals het betalen van een leefbaar loon en vrijheid van vereniging. Sociale dialoog tussen vakbonden en fabrieksmanagement moet daarbij worden gestimuleerd; het is in de mondiale klimaatstrategie breed onderkend dat de transitie gemaakt moet worden in samenspraak met degenen die er direct door worden beïnvloed. *Nothing about them without them.*

Fair Wear, FNV, Mondiaal FNV, en CNV Internationaal vragen derhalve dat de middelen die in de toekomst worden opgehaald met de heffing op een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, mede ingezet moeten kunnen worden voor het verbeteren van arbeidsomstandigheden in internationale productieketens van kleding en textiel. Geef producenten deze ruimte, dwing ze niet een eenzijdige benadering aan te gaan ten koste van de betere arbeidsrechten in de keten.